

«Μουσικοθεραπεία: μια αναδυόμενη νέα ειδικότητα στην Ιατρική και την Αναπαραγωγή»

Ιωάννης Τζαφέτας FRCOG, PhD

Ομ. Καθηγητής Μαιευτικής Γυναικολογίας ΑΠΘ

Επιστημονικός Υπεύθυνος Thess IVF Center-Ιατρικό Διαβαλκανικό Θεσσαλονίκης

Οι θεραπευτικές ιδιότητες της μουσικής και των ήχων είχαν εκτιμηθεί και εφαρμοσθεί από αρχαίους πολιτισμούς σε ευρεία κλίμακα. Είναι ενδεικτικό ότι στην αρχαία Αίγυπτο τα επαγγέλματα των κληρικών, του μουσικών και των ιατρών συνυπήρχαν ενώ στην αρχαία Ελλάδα ο Απόλλων ήταν συγχρόνως θεός της μουσικής και της ιατρικής.

Στα τελευταία χρόνια η αυξανόμενη εφαρμογή της μουσικοθεραπείας αναδεικνύεται και πάλι ως αποτελεσματική θεραπευτική προσέγγιση όταν τα άλλα μέσα αποτυγχάνουν. Σύγχρονες φυσικές διαγνωστικές μέθοδοι υποδεικνύουν λ.χ. ότι, η μουσικοθεραπεία μειώνει δραστικά τη δοσολογία των αναισθητικών φαρμάκων στο ήμισυ, διαφοροποιεί τα επίπεδα των ορμονών και την ίδια την κυτταρική δομή των καρκινικών κυττάρων ασκώντας μεταξύ άλλων και αντικαρκινική δράση. Ο Fabien Maman στο Εθνικό Κέντρο Επιστημονικών Έρευνών της Γαλλίας πέτυχε την εξαφάνιση ή δραστική μείωση κακοήθων όγκων του μαστού ύστερα από μουσικοθεραπεία μηνός καταγράφοντας με μικροφωτογραφίες τις κυτταρικές αλλοιώσεις σε μοριακό επίπεδο. Στο Πανεπιστήμιο της Μασαχουσέτης χρησιμοποιούν μουσική άρπας αντί για ηρεμιστικά και αναλγητικά σε ασθενείς που πάσχουν από καρκίνο ή άλλα σοβαρά χρόνια νοσήματα.

Το σύνολο του σώματός μας είναι ένας 'πομπός ρυθμικών ήχων' αφού είμαστε στην πραγματικότητα 'ρυθμικά όντα'. Προφανώς κάθε άτομο διαθέτει τη δική του συχνότητα που έχει επονομαστεί ως "ο θεμελιώδης ήχος" και ο οποίος έχει επιβεβαιωθεί σε μοριακό επίσης επίπεδο. Ο Michel Gaymour, ογκολόγος στο Cornell της Νέας Υόρκης αποκαλύπτει την θεραπευτική δύναμη των ήχων και της μουσικής. Στο έργο του "Sounds of healing" τονίζει: «οι ήχοι της μουσικής μπορούν να επιφέρουν συναισθηματικές επιπτώσεις επηρεάζοντας τα ανώτερα εγκεφαλικά κέντρα μέσω των νευρομεταβιθαστών και των νευροπεπτιδίων τα οποία στη συνέχεια ρυθμίζουν το ανοσοβιολογικό σύστημα που έχει χαρακτηριστεί ως ο εσωτερικός μας θεραπευτής». Η επίδραση της μουσικής στις ορμόνες είναι αναμφισβήτητη. Στο πανεπιστήμιο του Βερολίνου διαπίστωσαν ότι τα επίπεδα κορτιζόλης και νοραδρεναλίνης στο αίμα υγιών ατόμων ήταν σημαντικά χαμηλότερα σε άτομα που υποβλήθηκαν σε επίδραση ηρεμιστικής Ινδικής μουσικής του Ravi Shangar σε σύγκριση με τη ρυθμική δυναμική μουσική του Johan Strauss.

Στην Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή μια ποικιλία θεραπευτικών παρεμβάσεων με σκοπό τη βελτίωση των ποσοστών Εξωσωματικής Γονιμοποίησης απέτυχαν γενικά να τεκμηριώσουν την αποτελεσματικότητά τους όπως λ.χ. ο μικροτραυματισμός του ενδομητρίου (endometrial scratching), χειρουργικές επεμβάσεις στην ενδομήτρια κοιλότητα, πρόκληση αντι-πατρικών αντισωμάτων και διάφορες φαρμακευτικές θεραπείες όπως αντιπηκτικά, κορτιζονούχα και κολπικά οιστρογονούχα σκευάσματα, συνδεναφίλη (viagra), κ.ά. Στη συνεχιζόμενη προσπάθεια βελτίωσης της υποδεκτικότητας του ενδομητρίου και των αποτελεσμάτων γενικότερα της Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής διερευνάται πρόσφατα η πιθανή ευεργετική επίδραση της μουσικής και των ήχων. Στο συνέδριο της ESHRE το 2013 (Marisa López-Teijón) ανακοινώθηκε ότι τα ποσοστά γονιμοποίησης βελτιώνονται κάτω από την επίδραση των παλμικών ήχων της μουσικής ενσωματωμένης στον κλίβανο επώασης, όπως επίσης και τα ποσοστά εμφύτευσης αποτέλεσμα, όπως υποστηρίχθηκε, της εντατικοποίησης των περισταλτικών κινήσεων των

σαλίγγων τις οποίες μμούνται. Μια άλλη έρευνα σε εξέλιξη διερευνά το κατά πόσο η διέγερση του ενδομητρίου με μουσικούς ήχους βελτιώνει τα ποσοστά εγκυμοσύνης και μειώνει τον κίνδυνο αποβολών. Η μουσική στη μελέτη αυτή εκπέμπεται με άμεση επαφή μέσω ενδοκολπικής συσκευής και ενεργοποιείται με κινητό τηλέφωνο (20 λεπτά δις ημερησίως από την εμφύτευση μέχρι το test κήσεων-συσκευή Babyrod, Ινστιτούτο Marques).

Η ομάδα του Murphy (2014) έδειξε ότι η μουσικοθεραπεία με Άρπα είχε σημαντική μείωση των επιπέδων άγχους κατά τη διάρκεια της εμφύτευσης με θετικό αντίκτυπο. Η δραστηριότητα του εμβρύου και το ΚΤΓ διαπιστώθηκε ότι βελτιώνονται κάτω από την επήρεια της μουσικής, ιδιαίτερα διακολπικά (Kafali et al, 2011, López-Teijón et al, 2015). Ενδιαφέρον

είναι ότι η ιατρική ικανότητα του γιατρού σχετίστηκε και με το μουσικό του ταλέντο !. Ο ρομαντικός ποιητής George Philip von Hardenmberg (1772-1801) έγραφε στο έργο του «The Encyclopaedia»: «Κάθε αρρώστια έχει μία μουσική λύση . Όσο γρηγορότερη και αποτελεσματικότερη είναι η λύση τόσο μεγαλύτερο αποδεικνύεται το μουσικό ταλέντο του θεράποντος ιατρού”...

Προφανώς, η ‘ήχο-μουσικοθεραπεία και αρμονική ιατρική’ αναδεικνύονται και πάλι στο πεδίο της Ιατρικής φροντίδας με ιδιαίτερα “εύηχα” αποτελέσματα για βελτίωση της υγείας, της ζωτικότητας και της αντιμετώπισης προβλημάτων συμπεριφοράς και ψυχολογικών διαταραχών όπως επίσης και για τη μείωση του stress, με ορατά τα ευεργετικά αποτελέσματα και στο πεδίο της Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής. Αποτελεί μία μη επεμβατική, ευχάριστη και συγκριτικά οικονομική θεραπεία που εφαρμόζεται πλέον συστηματικά στα λεγόμενα ‘Άλλοπαθητικά νοσοκομεία’ όπως λ.χ. στις ΗΠΑ όπου οι σχετικές δαπάνες καλύπτονται ήδη από τα ασφαλιστικά ταμεία. Το αρχαίο ιδεώδες που απαιτούσε τη συμμετοχή της μουσικής στον κορμό της Παιδείας δικαιώνεται στον αιώνα που διανύουμε αφού η ευεργετική επίδραση επιβεβαιώνεται με τις σύγχρονες διαγνωστικές φυσικές μεθόδους. Προς επιβεβαίωση μεγάλες τυχαίοποιημένες κλινικές μελέτες αναμένονται με ενδιαφέρον.

Comment [IT1]: Fetal facial expression in response to intravaginal music emission. López-Teijón M, García-Faura Á, Prats-Galino A *Ultrasound*. 2015 Nov; 23(4):216-223.